

are analyzed; the principles of pedagogical support, the problems of students who cause the introduction of counseling and pastoral care as a variety of educational support are highlighted. The main models of implementation of pedagogical support in the UK are characterized. The forms and methods of providing pedagogical support in schools of UK are presented.

Key words: pedagogical support, pastoral care, counselling, counselor, schools of Great Britain.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Чиж О. Н.

УДК 373.2.064.1(477)

Н. В. Вахняк

**РОБОТА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
З ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВСТВА У МОЛОДИХ
СІМЕЙ: ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТУ**

Значні трансформації в суспільстві й соціальному вихованні, розширення й поглиблення особистісно-орієнтованих й розвивальних парадигм психології та педагогіки впливають на розвиток соціально-педагогічних теорій й створюють фундамент для досконало нової соціально-педагогічної практики, що зростає на іншій виховній культурі, яка базується на внутрішній свободі й гуманізмі взаємовідносин дорослих та дітей.

Проблема формування педагогічної культури викликає гострий інтерес у суспільстві. Адже одним із головних завдань прогресивного розвитку суспільства є виховання всебічно розвиненої дитячої особистості, при залученні всіх суб'єктів навчально-виховного процесу, приймаючи до уваги соціокультурні, економічні та політичні зміни в навколишньому середовищі, де різні соціальні інститути сприяють виконанню даного завдання.

Закон України „Про освіту”, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Закон України „Про дошкільну освіту”, Базовий компонент дошкільної освіти (оновлений), Базова програма розвитку дитини дошкільного віку „Я у Світі” чітко визначили, що в умовах оновлення суспільства, відродження національної культури орієнтація на формування педагогічної культури особистості є світоглядною засадою сучасного виховання та освіти [1; 2; 6; 8].

Актуальність теми дослідження зумовлена вищезазначеними документами, що вказують на підвищення ролі взаємодії молоді сім'ї та дитячого навчального закладу, також зазначають, що за виховання дітей

несуть відповідальність батьки, а всі інші соціальні інститути покликані лише допомагати, направляти їхню діяльність.

Аналіз сучасних наукових доробок свідчить про те, що достатньо широко вивчаються проблеми молоді сім'ї, сімейного виховання (А. Антонов, Ю. Гіппенрейтер, А. Захаров, А. Варга, Н. Кузнецова, С. Ковальов, В. Леві, А. Мудрик А. Прихожан, А. Співаковська та ін.); підготовки молоді до сімейного життя (З. Зайцева, Т. Поспілий, І. Трухін, Т. Трапезніков, В. Постовий, Є. Сичова, Н. Феоктисова та ін.); сутності батьківства та усвідомленого батьківства в психологічному аспекті (О. Безпалько, І. Братусь, Л. Буніна, І. Зверева, І. Кон, В. Кравець, Г. Лактіонова, Р. Овчарова, А. Співаковська, Г. Філіпова, І. Хамітова М. Єрміхіна, та ін.); взаємозв'язку сім'ї та ДНЗ у формуванні особистості дитини (А. Богуш, Л. Загик, В. Іванової, В. Котирло, Н. Кот, С. Ладивір, Л. Островської, Т. Пагути), але формування культури батьківства як соціально-педагогічна проблема, залишається досить новою для нашого суспільства. Тому передовою метою педагогів дошкільних навчальних закладів є педагогічна просвіта молодих сімей, формування у них культури батьківства.

Метою статті є розкриття організації дослідження роботи з формування культури батьківства молодих сімей в умовах дошкільного навчального закладу.

Проведенню основного експерименту передувала підготовча робота у кінці 2010 – початку 2011 рр. Протягом даного періоду відбувалося виокремлення молодих сімей; підбиралися діагностичні методики для визначення рівня педагогічної культури молодих сімей; з'ясувалися основні проблеми виховання у сім'ях, що брали участь в експерименті; відпрацьовувалася процедура збору інформації.

Критеріями педагогічної культури молодих сімей є їхні вміння враховувати, виявляти та об'єктивно оцінювати вікові зміни у дітей, їх особистісні особливості та прагнення до педагогічного самовиховання. Зазначаємо, що критеріями оцінки виховного потенціалу є:

– ціннісно-мотиваційний, показниками якого є оточуюче середовище сім'ї (шкала сімейного оточення за С. Купріяновим); наявність мотивів формування педагогічної культури батьківства (опитувальник афіліації за А. Меграбян); спрямованість родини на оволодіння вміннями, навичками, здібностями до оцінки процесу та результату власної педагогічної культури або педагогічної культури інших (опитувальник для батьків „Типи виховання дітей” за А. Барканім).

– когнітивний полягає у сформованості у молодих сімей комплексу знань про вікові зміни у дітей, особливості особистісного розвитку (аналіз сімейних взаємовідносин за Е. Ейдемільер, В. Юстицькіс) [5]; орієнтація на педагогічну культуру як цінність („Ціннісні орієнтації” М. Рокича); визначення педагогічної культури батьків (тест „Які Ви батьки?” А. Баркана) [3].

– комунікативно-діяльнісний, що визначається через такі показники: вміння будувати конструктивні взаємини з дітьми („Тест PARI” Шеффер-Белла) [7]; стиль дитячо-батьківських стосунків (А. Варга і В. Столін) [4]; діагностика ефективності педагогічних комунікацій (тест за А. Леонтєва) [9].

Аналіз педагогічних фактів, одержаних у ході вивчення досліджуваної проблеми, дозволив на підставі встановлених критеріїв, самооцінки молодих сімей та показників вихованості їхніх дітей визначити умовно три групи батьків, які відповідають трьом рівням сформованості педагогічної культури (О. Курбатова): високому, середньому і низькому, на які ми й акцентували увагу педагогів дитячих садків, що брали участь в експерименті. Вони характеризуються наявністю і якістю психолого-педагогічних знань, розкривають глибину, повноту базових якостей особистості дошкільника, показників її сформованості; необхідністю формування компетентнісної особистості у дошкільному віці, вмінням поводитися гнучко, адекватно, співвідносити вимоги зі своїми бажаннями та можливостями; ціннісним ставленням до дітей; стабільністю зацікавленості до питань виховання в цілому.

Перший рівень – високий – характерний для молодих сімей з достатньо повними і глибокими психолого-педагогічними знаннями. Вони систематично займаються вихованням дітей, орієнтуючись на їх вік та індивідуальні особливості; постійно прагнуть до розширення своїх знань; творчо реалізують їх у процесі сімейного виховання. Для цієї групи батьків характерними є висока відповідальність за виховання дітей, активна життєва позиція.

Другий рівень – середній – характеризується відсутністю системи знань з педагогіки і психології, уявлень про методи і прийоми сімейного виховання, інтуїтивними підходами до розв’язування питань, що стосуються організації життя дитини. Вихованням дітей такі батьки займаються несистематично, замінюють його доглядом, часто не вміють використовувати в практиці свої знання.

Третій рівень – низький – властивий молодим батькам з повною або частковою відсутністю знань з питань сімейного виховання і пасивним ставленням до своїх виховних функцій, поведінки дітей. У таких сім’ях частіше спостерігаються типові помилки у вихованні дітей: відсутні єдині вимоги, наявні грубощі та авторитарний стиль виховання, застосування фізичних покарань, невимогливість батьків до дітей і до себе.

Батьківське ставлення тлумачать як систему різноманітних почуттів стосовно дитини, поведінкових стереотипів, практикованого спілкування з нею, особливості сприйняття і розуміння характеру й особистості дитини, його вчинків. Трактуючи думку І. Сікорського, жорстоке виховання сприяє формуванню в дитини страху, „ніжне” виховання формує суб’єктивізм і мінливість характеру у дітей, зневага у вихованні веде до труднощів у виховному відношенні взагалі. Акцентують увагу на батьківські відносини й зарубіжні вчені-дослідники В. М’ясищев, Є. Яковлева, Р. Зачепицький та

С. Файнберг. Вони стверджують, що надмірна увага і задоволення всіх бажань дитини веде до розвитку істеричних рис характеру з егоцентризмом, підвищеною емоційністю і відсутністю самоконтролю [9, с. 126].

У процесі експериментально-дослідницької роботи з молодими сім'ями нами було використано ряд форм та методів просвітницької роботи з молодю родиною; анкетувань та тестувань для виявлення рівня педагогічної культури батьків; тренінги для підвищення педагогічної культури молодих сімей; інноваційні підходи до формування культури батьківства молодих сімей та низку методик.

У процесі констатуючого зрізу ми намагалися охарактеризувати рівні соціалізаційної культури батьків та з'ясувати стан, зміст, форми спільної соціально-педагогічної діяльності сімей з різними фахівцями соціальних інституцій щодо виховання дітей дошкільного віку.

З метою з'ясування, яка ж робота здійснюється у сім'ї з дітьми, а також ставлення батьків до досліджуваної проблеми, на початку експерименту нами було проведено низку анкетувань: „Які ми батьки”, „Чи знаєте Ви свою дитину?”, „Ви і Ваші діти”, „Дітей виховують батьки. А батьків?” та ін.

Всього участь у експериментальному дослідженні прийняло 690 молодих сімей. Найперше було проведено методики, що стосуються ціннісно-мотиваційного критерію, а саме: шкала сімейного оточення за С. Купріяновим, опитувальник афіліації за А. Меграбян, опитувальник для батьків „Типи виховання дітей” А. Барканого.

Соціальний клімат родини – це правила поведінки, які склалися у сім'ї та впливають на взаємовідносини у ній. Деякі сімейні правила встановлюються відкрито, а інші правила – приховані, які зазвичай виводяться з повторних ситуацій, що відбуваються у родині. Правила задані соціумом та культурою поділяють багато сімей, але бувають й унікальні правила для певної родини, що відомі лише членам сім'ї. Шкала сімейного оточення призначена для оцінки соціального клімату у сім'ях всіх типів. У основі шкали сімейного оточення лежить оригінальна методика Family Environmental Scale, запропонована R. Moosy 1974 році, а в нашій країні вона адаптована С. Купріяновим [9, с. 316].

За даною методикою батькам було подано опитувальник, що містить у собі 90 тверджень, з яких потрібно було визначити які з них вірні по відношенню до родини, а які ні. Дана шкала сімейного оточення включає в себе десять шкал, де кожна представлена дев'ятьма пунктами, що мають відношення до характеристики сімейного оточення.

Тож, за результатами даної методики, єдність опитуваних сімей, що характеризується турботою одне про одного, допомогою членам своєї сім'ї, вираженим почуттям приналежності до родини. Позитивно до таких якостей ставляться 64% батьків експериментальної групи та 66% контрольної. Та навпаки, батьки у яких такі якості слабо виражені складають 36% експериментальної та 34% контрольної групи. Позитивно ставляться до відкритих дій та почуттєву родині 56% батьків

експериментальної та 59% контрольної групи, з протилежним ставленням зафіксовано 44% у експериментальній та 41% у контрольній групах. Конфліктність також відноситься до показників відносин між членами родини. За результатами опитування відкрите виявлення гніву, агресії та конфліктних взаємовідносин в цілому характерно для 37% сімей експериментальної та 41% сімей контрольної груп. Протилежний бік у сімейних конфліктах приймають наступні: 63% експериментальної групи та 59% контрольної групи.

Наступна шкала визначає незалежність членів родини, що у нашому дослідженні склало 48% у експериментальній та 50% контрольній групах, де члени родини заохочуються до самоствердження, незалежності та самостійності у вирішенні проблем та прийнятті рішень. Також зазначимо, що 52% респондентів експериментальної групи та 50% у контрольній групі не схвалюють незалежність членів своєї сім'ї. У даній методиці ми визначали у якій мірі до різних видів діяльності у родині приділяють увагу досягненням, успіхам та змаганням, що становить: позитивне ставлення – 26% опонентів експериментальної групи та 31% контрольної; негативне ставлення – 74% сімей експериментальної та 69% контрольної групи. Інтелектуально-культурна орієнтація членів родини високо цінується у 43% молодих сімей експериментальної групи та 47% опитуваних з контрольної групи. Проте більша кількість респондентів, а саме 57% експериментальної та 53% контрольної групи не схвалюють соціальної, інтелектуальної, культурної чи політичної активності членів родини. Щодо активного відпочинку та занять спортом позитивно ставляться 39% молодих батьків експериментальної групи та 40% контрольної, а негативно – 61% опитуваних з експериментальної групи та 60% з контрольної групи. Ступінь виявлення духовно-моральних аспектів яскраво виражений у 55% сімей експериментальної та 59% контрольної групи, й слабо виражена у 45% респондентів експериментальної групи та 41% батьків контрольної групи.

Порядок та організованість є важливими елементами сімейного благополуччя. Такої ж думки дотримуються 33% молодих сімей експериментальної та 43% контрольної груп. Проте більша кількість опитуваних не схвалюють цих поглядів, так як 67% батьків експериментальної та 57% контрольної груп не вважають за потрібне завчасно розподіляти, планувати сімейні обов'язки, правила, й взагалі, сімейну діяльність. Зате контролювати, як виявилось, полюбляє більша частина батьків. Так, високу ступінь ієрархічності, ригідності сімейних правил та контролю членами родини одне одного виявляють 56% експериментальної та 51% контрольної групи. Протилежне ставлення до таких відносин та контролю мають 44% батьків експериментальної групи та 49% опитуваних контрольної групи.

Наступною проводилась методика на наявність мотивів формування педагогічної культури батьківства – опитувальник афіліації за А. Меграбян. Взагалі, під афіліацією розуміється потреба людини в установках, збереженні добрих відносин з людьми. Індивід, що володіє такою потребою,

не лише постійно прагне до людей та відчуває задоволення від емоційно позитивного спілкування з ними, але в людських відносинах бачить один з головних сенсів буття. Існує декілька методик для оцінки афіліації. Найбільш валідною, надійною, але разом з тим й найважчою є проєктивна методика. Але для діагностування такої потреби можуть бути використані й методики опитувального типу.

Проаналізувавши відповіді респондентів за шкалою тесту оцінки „прагнення до людей” та „страхом бути знехтуваним”, можемо зробити такі висновки. Високий рівень розвитку мотиву „прагнення до людей” членів родини, у поєднанні з високим рівнем розвитку мотиву „страху бути знехтуваним” склав 19% від усієї кількості опитуваних. Такі батьки характеризуються сильно вираженим внутрішнім конфліктом між прагненням до людей та їх униканням, що виникає кожен раз, коли їй доводиться зустрічатися з незнайомими людьми. Високий рівень розвитку мотиву „прагнення до людей”, у поєднанні з низьким рівнем розвитку мотиву „страху бути знехтуваним” становить 32%. Такі батьки активно шукають контакту й спілкування зі своїми дітьми, відчуваючи від цього загалом лише позитивні емоції. Найменшу кількість респондентів – 15% – становить високий рівень розвитку мотиву „страху бути знехтуваним” у поєднанні з низьким рівнем розвитку мотиву „прагнення до людей”, що свідчить про те, що молоді батьки, які мають таке поєднання мотивів, навпаки, активно уникають контактів з дітьми. Поганою картиною, на наш погляд, є 34% низького рівню розвитку обох мотивів. Таке поєднання мотиваційних тенденцій характеризує батьків, які мешкаючи зі своєю родиною, спілкуючись з нею, не відчувають від цього ні позитивних, ні негативних емоцій та гарно почувають себе як з членами сім’ї, так і без них. Хочемо зазначити, що педагогічно правильним поєднанням є сильно розвинуте „прагнення до людей” та слабо або середньо розвинутий „страх бути знехтуваним родиною”, якого, на жаль, не виявилось у нашому дослідженні.

Остання методика за ціннісно-мотиваційним критерієм, – це опитувальник А. Барканого „Типи виховання дітей”, що дозволяє визначити тип виховання дитини у сім’ї [3, с. 243]. Зважаючи на аналіз результатів даної методики можемо зазначити, що якщо у попередніх опитуваннях було добре видно, що батьки контрольної групи мають вищий рівень педагогічної культури, ніж експериментальної, то за опитувальником А. Барканого ми такого сказати не можемо. Адже, відповіді варіюються, немає характерної динаміки домінування однієї групи над іншою.

Тож, з усієї кількості опитуваних „кумирами сім’ї” є 10% експериментальної групи та 4% респондентів контрольної групи. Батьки з даним типом виховання потурають всім бажанням дитини, занадто обожають її та характеризуються надмірним заступництвом. Вищезазначені характеристики є одними з елементоутворюючих одиниць наступного типу виховання – „гіперопіки”, – яка визначається підвищеною увагою та турботою про дитину. У нашому дослідженні це становить 20%

опитуваних з експериментальної та 16% молодих сімей з контрольної групи. У таких сім'ях батьки дуже багато забороняють своїм дітям та обмежують у виконанні більшості завдань, беруть на себе основну частину дитячих обов'язків, контролюють дітей „крок за кроком”.

Наступний тип виховання, що стоїть на третьому місці у рейтинговій шкалі за даною методикою, – це „гіпоопіка”. Так як за результатами опитування 13% експериментальної групи та 11% контрольної групи не достатньо опікуються вихованням дітей і майже не контролюють їхню поведінку, не займаються їхнім розвитком. У таких батьків спостерігається недолік тепла й турботи, вони не втручаються в життя дитини, – все це ґрунтується на фрустрації потреби в любові і приналежності, емоційному відкиданні дитини, не включення його в сімейну спільність.

Недостатність опіки і контролю за поведінкою, що доходить до повної бездоглядності, проявляється як брак уваги і турботи до фізичного, соціального і духовно-морального благополуччя дитини. Діагностика респондентів фактору бездоглядності майже не відрізняється, – у експериментальній групі 10% опитуваних, а в контрольній – 9% молодих сімей.

Найбільшим рейтингом володіє тип виховання „Попелюшка”, якому характерне ігнорування потреб дитини, нерідко жорстоке поводження з нею, Приховане емоційне відкидання проявляється в глобальному незадоволенні дитиною, постійному відчутті батьків, що він не „той”, не „такий”. Іноді воно маскується перебільшеною турботою та увагою, але видає себе роздратуванням, недоліком щирості в спілкуванні, несвідомим прагненням уникнути тісних контактів, а при нагоді звільнитися як-небудь від тягара. Такий тип виховання обрала більша кількість батьків, а саме 25% опитуваних експериментальної групи та 29% з контрольної групи.

Тип виховання „Залізний кулак” у нашому дослідженні обрала 8% експериментальної та 5% контрольної групи. Даний тип характеризується неприйняттям індивідуальних особливостей дитини, спробами „поліпшення”, „корекції” природженого типу реагування, що сполучаються з жорстким контролем, регламентацією всього життя дитини, з імперативним нав'язуванням йому єдиного „правильного” типу поведінки.

Підвищена моральна відповідальність у опитуванні зайняла один із найменших відсотків, а саме: у експериментальній групі – 2%, у контрольній – 3%. Батьки характерного типу виховання не відповідають віку і реальним можливостям дитини, вимогам безкомпромісної чесності, почуттям обов'язку, порядності, покладанням на дитину відповідальності за життя і благополуччя близьких, наполегливі очікування великих успіхів у житті – все це природно поєднується з ігноруванням реальних потреб дитини, її власних інтересів, недостатньою увагою до його психофізичних особливостей.

Наступний тип виховання, такий як „кронпринц” отримав прихильність у 5% сімей експериментальної групи та 10% опитуваних контрольної групи. Такий тип виховання все частіше і частіше

культивується в досить забезпечених, заможних родинах, члени яких мають значне місце у суспільстві і в ньому займають високі посади, що є недосяжними для більшості людей. Віддавши самих себе кар'єрі, батьки не можуть займатися власною дитиною, тому недолік своїх почуттів вони зазвичай компенсують штучною батьківською любов'ю – обдаровуючи дитину подарунками.

Дуже часто зустрічається, особливо у молодих сім'ях, що між подружжям виникає конфлікт з приводу виховання дітей. Нерідко виховання перетворюється на „поле битви” конфліктуючих батьків, де вони мають можливість найбільш відкрито висловлювати невдоволення один одним, керуючись турботою про благо дитини. При цьому різниця в поглядах батьків найчастіше буває діаметральною: один наполягає на досить строгому вихованні з підвищеними вимогами і заборонами, інший же батько схильний жаліти дитину, йти у неї на поводу. До такого типу виховання схильними виявилися 3% експериментальної групи та 8% опитуваних контрольної групи. Характерним проявом даного типу виховання – є вираження невдоволення виховними методами одне одного. При цьому виявляється, що кожного цікавить не стільки те, як виховувати дитину, скільки те, хто правий у виховних суперечках.

Однакову кількість відповідей отримали такі типи виховання як „культ хвороби” та зміна зразків виховання. У експериментальній групі їх кількість становить по 2% з загальної кількості опитуваних та по 1% з контрольної групи.

„Культ хвороби” характерний тим, що батьки мають підвищену невпевненість, страх помилитися, перебільшені уявлення про тендітність дитини, її хворобливості, не спроможність до самостійних дій і т. д. Цей страх змушує батьків тривожно прислухатися до будь-яких побажань дитини і поспішати задовольнити їх, в інших випадках, навіть, постійно опікувати їх.

Зміна зразків виховання характерна молодим сім'ям, де дитину до якихось пір виховували одним методом і раптом через сімейні обставини (появи новонародженого, розлучення батьків) стиль виховання раптово змінився.

Також зазначимо, що 3% молодих сімей контрольної групи поєднують декілька типів виховання одночасно, таких як: гіпоопіка, бездоглядність та „залізний кулак” поєднують 1% батьків, а 2% сімей використовують у своєму вихованні гіперопіку, „кумир сім'ї” та „культ хвороби”.

Одержані результати початкового зрізу інформації щодо формування культури батьківства підтвердили, що існує нагальна потреба у соціально-педагогічній підтримці молодих сімей. Тому для подальшого проведення дослідницької роботи у кожному дошкільному навчальному закладі було заплановано проведення безлічі просвітницьких робіт, консультацій, батьківських лекторіїв, тренінгів, ділових ігор, брейн-рингів, „круглих столів”, різних форм та методів взаємодії дошкільного навчального закладу

з молодими сім'ями, насамперед, експериментальної групи. Беручи до уваги гіпотезу нашого експерименту вважаємо, що саме після впровадження системи роботи з формування культури батьківства рівень педагогічної культури молодих сімей набагато підвищиться.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А. М. Богуш. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с. **2. Базова** програма розвитку дитини дошкільного віку „Я у Світі” / М-во освіти і науки України ; Акад. пед. наук України; наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – К. : Світич, 2008. – 430 с. **3. Баркан А. І.** Практична психологія для батьків, або як навчитися розуміти свою дитину. Його Величність Дитина – який він є / А. І. Баркан. – М., 1999. – 429 с. **4. Варга А. Я.** Структура и типы родительских отношений / А. Я. Варга. – М. : Педагогика, 2005. – 258 с. **5. Ейдемиллер Е. Г.** Психология и психотерапия семьи / Е. Г. Ейдемиллер, В. В. Юстицкис. – СПб. : „Питер”, 1999 – 656 с. **6. Закон України** „Про дошкільну освіту” // Уряд. кур'єр. – 2001. – 8 серп. – С. 3 – 8. **7. Методика PARI** (Е. С. Шефер, Р. К. Белл; адаптація Т. В. Нещерет) / Психологический тесты. Ред. А. А. Карелин – М., 2001, Т.2., С.130 – 143. **8. Національна** доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті// Освіта України. – 2001. – № 1. – с. 22 – 25. **9. Шапарь В. Б.** Практическая психология. Психодиагностика отношений между родителями и детьми / В. Б. Шапарь. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – 423 с.

Вахняк Н. В. Робота дошкільного навчального закладу з формування культури батьківства у молодих сімей: організація експерименту

В статті звертається увага на проблему формування педагогічної культури молодих сімей, рівні сформованості педагогічної культури; виокремленні критерії педагогічної культури сім'ї. Автор розкриває початковий етап організаційної частини експериментального дослідження, діагностичну методикку з формування культури батьківства у молодих сімей в умовах дошкільного навчального закладу.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад, педагогічна культура, молода сім'я, батьки, експеримент, діагностична методика.

Вахняк Н. В. Работа дошкольного образовательного учреждения по формированию культуры отцовства в молодых семей: организация эксперимента

В статье обращается внимание на проблему формирования педагогической культуры молодых семей, уровни формирования педагогической культуры; выделены критерии педагогической культуры семьи. Автор раскрывает начальный этап организационной части экспериментального исследования, диагностическую методикку с

формирования культуры отцовства у молодых семей в условиях дошкольного образовательного учреждения.

Ключевые слова: дошкольное образовательное учреждение, педагогическая культура, молодая семья, родители, эксперимент, диагностическая методика.

Vakhnyak N. V. The Work of Pre-school Educational Establishment on Forming of Culture of Paternity at Young Families: Organization of Experiment

The article draws attention to the problem of formation of the pedagogical culture of young families, levels of formation pedagogical culture; is shown the criteria for the pedagogical culture of the family. The author reveals the initial stage of the organizational part of the pilot study, diagnostic with a culture of fatherhood among in young families in conditions of pre-school educational institution.

Key words: pre-school educational institution, pedagogical culture, young family, parents, experiment, diagnostic method.

Стаття надійшла до редакції 03.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Гавриш Н. В.

УДК 378.14

Д. Д. Відоменко

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ІКТ) У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Процес інформатизації суспільства є найперспективнішим шляхом до розвитку економічної, соціальної та освітньої сфер української держави. Інформатизація освітньої сфери є головним чинником формування інформаційного суспільства в Україні. Саме на цьому наголошується в Указі Президента України „Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні” [9] та Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій „Сто відсотків” на період до 2015 року [2].

Необхідність і важливість впровадження ІКТ у процес навчання обґрунтовувалася багатьма експертами і вченими, як українськими, так і закордонними. ІКТ впроваджуються у всі сфери діяльності людини, але, на нашу думку, найбільш потужно і позитивно вони впливають на освітню сферу, тому що відкривають можливості використання абсолютно нових